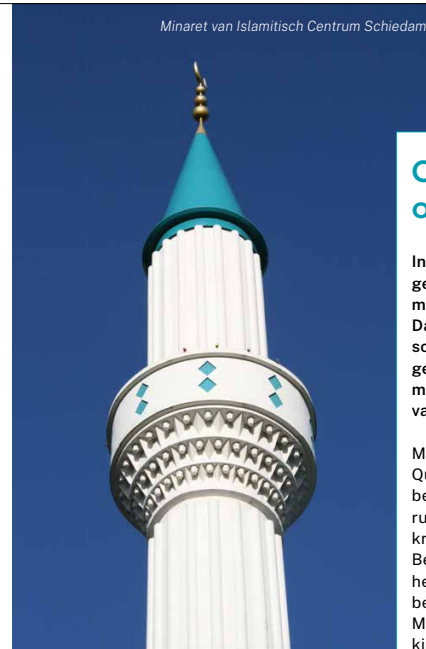

Gebedsruimtes, hoe denken ze daar in het buitenland over?

Het blijft een actuele kwestie: gebeds- of stilleruimtes in openbare scholen. Het advies van VOS/ABB is om in dialoog te gaan met leerlingen en/of ouders als zij om zo'n ruimte vragen. Het is aan de school om er uiteindelijk een besluit over te nemen. Hoe speelt deze kwestie in het buitenland? We kijken naar drie voorbeelden: Duitsland, Canada en het Verenigd Koninkrijk.

TEKST EN BEELD: MARTIN VAN DEN BOGAERDT

Minaret van Islamitisch Centrum Schiedam

Canada: bidden hoort niet thuis in openbare scholen

In Canada loopt de discussie over gebedsruimtes in scholen hoog op, melden diverse media in dat land. Dat heeft te maken met een strikte scheiding van kerk en staat, die volgens islamitische organisaties botst met de plicht voor moslims om op vaste tijden te bidden.

Moslimorganisaties in de provincie Quebec zijn onlangs een rechtszaak begonnen om een verbod op gebedsruimtes in openbare scholen van tafel te krijgen. De Quebecse onderwijsminister Bernard Drainville kwam in april met het verbod. Directe aanleiding was het besluit van twee openbare scholen in Montreal om gebedsruimtes ter beschikking te stellen. De minister benadrukte dat openbare ruimtes, waaronder openbare scholen, niet mogen worden gebruikt voor religieuze activiteiten,

waaronder bidden. Hij baseerde zich daarbij op de scheiding van kerk en staat het hooggerechtshof zijn gestapt. In Quebec van kracht is. Het verbod geldt alleen voor openbare scholen en niet voor instellingen voor particulier onderwijs, omdat die niet door de Canadese staat worden gefinancierd.

DISCRIMINATIE

De moslimorganisaties die in Montreal naar het hoogerechtshof zijn gestapt, zeggen dat er sprake is van discriminatie. Het verbod zou volgens hen bovendien ingaan tegen de wettelijk vastgelegde vrijheid van godsdienst en het recht op vereniging. Premier François Legault van Quebec wilde niet specifiek ingaan op de vordering van de moslimorganisaties. Wel wilde hij in het algemeen zeggen dat bidden niet thuishoort in openbare scholen. De rechtszaak dient deze maand.

Duitsland: iedereen mag in school religie belijden

In Duitsland was er dit jaar tijdens de ramadan media-aandacht voor gebedsruimtes in scholen. Bijvoorbeeld in de *Stuttgarter Nachrichten*, die schreef over de twee gebedsruimtes die het Friedrich-Schiller-Gymnasium (FSG) in de stad Marbach am Neckar ter beschikking stelde.

Het FSG is met bijna 2600 leerlingen en ruim 200 leraren het grootste gymnasium van Duitsland. Leerlingen van deze school hadden voorafgaand aan de ramadan om gebedsruimtes gevraagd en schoolleider Volker Müller gaf graag gehoor aan hun wens, vertelt hij aan de krant. Het waren overigens geen speciale gebedsruimtes, maar klaslokalen die tijdelijk als zodanig dienst deden.

De islamitische organisatie Zentralrat der Muslime in Deutschland merkte naar aanleiding van het initiatief in Marbach op dat veel meer scholen in Duitsland zulke ruimtes hebben. Niet alleen voor moslims, maar ook voor andersgelovigen. De Evangelische Landeskirche reageerde positief. 'Wij gaan uit van het recht

op godsdienst voor ieder kind', zo citeerde de *Stuttgarter Nachrichten* een woordvoerder van de gemeenschap van protestantse kerken in Duitsland. Hij wees erop dat de grondwet in Duitsland gelijke behandeling en vrije uitoefening van godsdienst garandeert, ook in scholen.

NIET VERBIEDEN

Het ministerie van Cultuur en Onderwijs in de deelstaat Baden-Württemberg, waarin Marbach ligt, gaf in een toelichting aan dat scholen de uitoefening van godsdiensten niet kunnen verbieden. Sterker nog, alle scholen in Duitsland krijgen de oproep om het iedereen mogelijk te maken in school zijn of haar religie te belijden.

Niet overal in Duitsland zijn dit jaar tijdens de ramadan gebedsruimtes in scholen ingericht. Het Ernst-Sigle-Gymnasium en de Philipp-Matthäus-Hahn Gemeinschaftsschule in de stad Kornwestheim bijvoorbeeld, ook in de buurt van Stuttgart, hadden geen gebedsruimtes. Volgens een woordvoerder van de gemeente hadden leerlingen noch ouders daarom gevraagd.

Verenigd Koninkrijk: gebedsruimte mag, maar is niet verplicht

In het Verenigd Koninkrijk lanceerden islamitische leerlingen van openbare middelbare scholen in februari van dit jaar een online petitie om gebedsruimtes op te eisen. Het Britse ministerie van Onderwijs liet in reactie hierop weten dat openbare scholen niet verplicht zijn om gebedsruimtes in te richten.

Volgens de opstellers van de petitie staan veel openbare scholen in het Verenigd Koninkrijk het leerlingen niet toe om in school te bidden, terwijl moslims vanuit hun geloof verplicht zouden zijn om op vaste momenten, dus ook onder schooltijd, over te gaan tot gebed. Alle leerlingen zouden daartoe het recht moeten hebben, is de redenatie, en er zou

een wettelijke plicht moeten komen voor openbare scholen om gebedsruimtes ter beschikking te stellen.

Het Britse ministerie van Onderwijs gaat daar niet in mee, zo blijkt uit een reactie op de petitie. Het ministerie vindt wel dat openbare scholen in gesprek moeten gaan met leerlingen als die een gebedsruimte willen, maar van een wettelijke plicht om een gebedsruimte ter beschikking te stellen is geen sprake – ook niet op basis van de Equality Act 2010 (vergelijkbaar met de Algemene wet gelijke behandeling). Die wet is onder andere bedoeld om discriminatie tegen te gaan en gelijke kansen te bevorderen, maar brengt niet met zich mee dat openbare scholen gebedsruimtes moeten hebben.

Verstoorde lessen

Het ministerie in Londen wijst er verder op dat openbare scholen bidden onder schooltijd mogen verbieden als blijkt dat de lessen erdoor worden verstoord. Niet-openbare scholen die door de staat worden gefinancierd, bijvoorbeeld islamitische scholen, zijn volgens het Britse ministerie van Onderwijs vrij om op tijden die zij zelf kiezen collectief te bidden in ruimtes die zij beschikbaar stellen.

De petitie loopt nog tot en met juli. Als er meer dan honderdduizend ondertekenaars zijn, moet de kwestie aan bod komen in het Britse parlement. ◀